

FILMVERSIE
De Fabeltjeskrant
keert terug

>> 27

FC GRONINGEN

Ruime
zege op
naaste
concurrent
NAC

>> 38-39

DAGBLAD VAN HET NOORDEN

WWW.DVHN.NL ■ 24 UUR NIEUWS

RUG-prof ontwikkelt dopingtest

MANNUS VAN DER LAAN

GRONINGEN RUG-hoogleraar Hidde Haisma is druk bezig een test te ontwikkelen waarmee genetische epodoping kan worden opgespoord.

Genetische epodoping. Het heeft een hoog sf-gehalte, maar het staat al tien jaar op de dopingslijst van WADA (World Anti-Doping Agency). Op de vraag hoe vaak het wordt gebruikt, moet Hidde Haisma het antwoord schuldig blijven. „Er bestaat geen test om het aan te tonen, dus blijft het gissen naar het gebruik ervan. Maar als het kan, dan zal het ook wel gebeuren.”

Als het goed is verandert dat over niet al te lange tijd. Haisma, hoogle-

raar farmaceutische genmodulatie aan de Rijksuniversiteit Groningen, ontwikkelt een test waarmee genetische epodoping kan worden getraceerd. „Toevallig heb ik net een telefoontje van het WADA gehad met de vraag of het me lukt de test klaar te hebben voor de Olympische Spelen van Tokio in 2020.”

Epo is al minstens drie decennia een beproefd dopingmiddel. Oorspronkelijk is het een geneesmiddel dat is ontwikkeld voor patiënten die lijden aan bloedarmoede. Het is een lichaamseigen hormoon dat wordt geproduceerd door de nieren. Het stimuleert de aanmaak van rode bloedcellen. Als doping wordt het vooral gebruikt door duursporters als wielrenners. Een beruchte gebruiker was Lance Armstrong.

Traditioneel wordt epo in de bloedbaan gespoten. De hoeveelheid bloedcellen krijgt een enorme boost na zo'n injectie. Dat is tegenwoordig simpel met een test op te sporen. Haisma: „Bij genetische toediening van epo in de spieren wordt het langzamer opgenomen en werkt het langer. Het blijft daardoor onder een kritische waarde. De kans dat de gebruikers worden betrapt is nihil.”

Het is niet extreem moeilijk om het middel te verkrijgen. Volgens Haisma is het epo-gen gewoon te bestellen via internet. „Er is geen wet die de verkoop ervan verbiedt. En je kunt het in principe zelf inspuiten.”

De test die Haisma ontwikkelt is volgens hem vooral bedoeld om gebruikers tegen zichzelf te beschermen. Het WADA heeft al een andere

Opsporen van genetische epodoping straks mogelijk

test, maar volgens Haisma is die minder goed dan die van hem.

Aan het maken van zo'n test zitten allerlei haken en ogen. Wereldwijd moeten laboratoria de test kunnen uitvoeren. Verder moet de uitslag juridisch niet aan te vechten zijn. „Dat is een lang proces.”

Haisma geldt internationaal als een expert op dit terrein. Gewoonlijk houdt hij zich vooral bezig met gentherapie. „Tot twee jaar geleden

deed ik helemaal geen onderzoek naar gendoping. Het is eigenlijk een uit de hand gelopen hobby.”

Genetische doping lijkt een gouden toekomst te hebben, maar wetenschappers als Haisma zitten niet stil. „Het blijft een kat-en-muis-spel tussen gebruikers en laboratoria.” Bij de volgende stap in de toepassing van doping praat je misschien over genetische manipulatie, bijvoorbeeld van spierkracht of uithoudingsvermogen. Toch verwacht Haisma daarvan niet zoveel heil. Dan ziet hij meer in genetische selectie. „Als je echt een supersporter wilt kweken met een veelheid aan goede genen, dan zet ik mijn kaarten liever op de nakomelingen van topsporters als Sven Kramer en Naomi van As.”

Speculeren over toekomst

Jongens overvallen in woning in Assen

ASSEN Aan het Kloosterhout in Assen is gistermorgen een wo-